

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 43/11
22.06.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Bate Cvetkovića, predsednika veća, Nevenke Važić, Anđelke Stanković, Veska Krstajića i Gorana Čavline, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Milom Ristić, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog Ž.P, zbog krivičnog dela davanje lažnog iskaza iz člana 335. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 448/11 od 26.05.2011. godine, podignutom protiv pravnosnažnih presuda Opštinskog suda u Negotinu br. K. 142/09 od 28.10.2009.godine i Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2010/10 od 15.9.2010.godine, u sednici veća održanoj u smislu člana 422. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku u odsustvu uredno obaveštenih Republičkog javnog tužioca, okrivljenog Ž.P. i njegovog branioca I.R. advokata iz N., dana 22.06.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVA SE kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 448/11 od 26.05.2011. godine i utvrđuje da je pravnosnažnim presudama Opštinskog suda u Negotinu br. K. 142/09 od 28.10.2009.godine i Apelacionog suda u Beogradu Kž1 br.2010/10 od 15.9.2010.godine povređen zakon u korist okrivljenog Ž.P. (član 369. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku u vezi člana 335. stav 3. u vezi stava 1. Krivičnog Zakonika i član 368. stav 1. tačka 11. Zakonika o krivičnom postupku).

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Negotinu br. K. 142/09 od 28.10.2009.godine okrivljeni Ž.P. oslobođen je od optužbe zbog dva krivična dela davanje lažnog iskaza iz čl.335 st.3 u vezi st.1 Krivičnog Zakonika (KZ) a primenom člana 355. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku (ZKP). Istom presudom, određeno je i da troškovi postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Apelacioni sud u Beogradu presudom Kž1 br. 2010/10 od 15.9.2010.godine odbio je kao neosnovanu žalbu Opštinskog javnog tužioca iz Negotina i potvrdio presudu Opštinskog suda u Negotinu K. 142/09 od 28.10.2009. godine

Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti Ktz. 448/11 od 26.05.2011. godine, protiv navedenih pravnosnažnih presuda zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP i povrede krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. ZKP sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud uvaži zahtev za zaštitu zakonitosti i utvrdi da su ovim pravnosnažnim presudama počinjene navedene povrede odredaba krivičnog postupka i krivičnog zakona u korist okrivljenog Ž.P.

Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća u smislu člana 422. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, okrivljenog Ž.P. i njegovog branioca I.R. adv. iz N, na kojoj je razmotrio spise predmeta sa pravnosnažnim presudama protiv kojih je zahtev podignut i po oceni navoda i predloga iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Osnovano se u zahtevu za zaštitu zakonitosti ističe da su pobijanim pravnosnažnim presudama učinjene povrede krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. ZKP u vezi člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP u korist okr. Ž.P. kad je oslobođen od optužbe zbog dva krivična dela davanje lažnog iskaza iz člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ.

Naime, osnovano se u zahtevu ističe da je pogrešno pravno stanovište Opštinskog suda u Negotinu i Apelacionog suda u Beogradu izraženo u napadnutim odlukama a po pitanju postojanja krivičnog dela davanje lažnog iskaza iz člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ. Tako, u zahtevu se navodi a isto proizilazi i iz spisa predmeta, da nižestepeni sudovi, ne prihvatajući odbranu okrivljenog Ž.P. u činjeničnom stanju utvrđuju da je okrivljeni, saslušan kao svedok u krivičnom postupku, iako upozoren na posledice davanja lažnog iskaza i nakon što je položio zakletvu, u dva navrata dao lažan iskaz ali da te radnje ne predstavljaju i krivično delo davanje lažnog iskaza iz člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ jer to nije bilo od značaja za odlučne činjenice u tom postupku i u vezi konkretne odluke, pošto njegov iskaz nije prihvaćen, odnosno uzet u obzir kao dokaz (presuda Opštinskog suda u Negotinu br. K. 142/09 od 28.10.2009. godine – strana 9. pasus 8. i strana 10. poslednji pasus) odnosno da odluka u tom postupku i nije zasnovana na iskazu svedoka a ovde okrivljenog P. (presuda Apelacionog suda u Beogradu Kž. 1. br.2010/10 od 15.9.2010. godine - strana 3. pasus 1.).

Iz spisa predmeta nesumnjivo proizilazi da je pred Opštinskim sudom u Negotinu vođen krivični postupak protiv okr. A.N, radnika Š.u. iz N. u kojoj je zaposlen i ovde okrivljeni a zbog krivičnog dela pronevera iz člana 251. KZ RS (kasnije, kriv. delo je prekvalifikovano na krivično delo posluga iz člana 252. KZ RS). U tom postupku, od strane istražnog sudije Opštinskog suda u Negotinu a dana 26.11.2002.godine, saslušan je kao svedok ovde okrivljeni Ž.P. i tom prilikom P. je, u bitnom, tvrdio da je u više navrata video da, u tom predmetu okrivljeni A.N, za sopstvene potrebe (oranje njiva, izvoz drveta iz šume i čišćenje snega) koristi traktor vlasništvo Š.u. u N. u kojoj su oba bili zaposleni a da ne zna ko mu je iz firme i kako to poverio. Ovaj iskaz P. je ponovio i na glavnom pretresu koji je održan 16.07.2003. godine.

Nadalje, iz spisa predmeta proizilazi, a što u činjeničnom stanju utvrđuju i nižestepeni sudovi, da je P. u istom tom predmetu, u dva navrata, ponovo saslušavan kao svedok te je, nakon upozorenja na posledice davanja lažnog iskaza i položene zakletve, dao lažne iskaze utoliko što je tvrdio da u tom postupku uopšte nije saslušavan od strane istražnog sudije nego, dana 27.07.2004.godine, da su mu radnici policije doneli blanko zapisnik koji je on potpisao a drugi put, dana 19.05.2006.godine, da je zapisnik bio popunjen i on ga samo potpisao.

I dalje, nižestepeni sudovi utvrđuju da je okrivljeni A.N. presudom br. K.151/05 od 19.05.2006.godine oslobođen od optužbe zbog izvršenja krivičnog dela posluga iz člana 252. KZ RS a da sud u toj presudi navodi kako iskaz svedoka Ž.P. nije mogao da ceni ni u smislu da ga prihvata ni da ga ne prihvata jer je „više puta saslušavan i svaki put je davao različite iskaze“ te iz toga zaključuju „što znači da iskaz tamo svedoka a ovde okrivljenog Ž. nije bio od značaja za odlučnu činjenicu pri donošenju odluke po tom predmetu“ (strana 9. poslednji i strana 10. prvi pasus presude Opštinskog suda u Negotinu), te „da njegov iskaz prilikom donošenja iste presude nije prihvaćen“ (strana 10. poslednji pasus) odnosno i „što na istom iskazu nije zasnovao svoju odluku“ (strana 3. pasus 2. i strana 4. prvi pasus presude Apelacionog suda u Beogradu).

Iz iznetog nesumnjivo proizilazi da je pogrešan stav nižestepениh sudova izražen u napadnutim odlukama da iskazi svedoka P. nisu bili od značaja za činjenice u postupku protiv okr. A.N. i da isti ne predstavljaju dva krivična dela davanje lažnog iskaza iz člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ jer na njima nije zasnovana odluka. Naime, tačno je da nije dovoljno u krivičnom postupku (ili pod zakletvom), izneti bilo kakvu lažnu činjeničnu tvrdnju da bi se radilo o ovom krivičnom delu. Neophodno je zaista i da se ta lažna tvrdnja odnosi na bitne i važne činjenice u pogledu izvršenja dela i učinioca u tom konkretnom postupku. U konkretnom slučaju, činjenice koje iznosi okrivljeni P. a saslušan kao svedok u istrazi su evidentno i bitne i važne jer suštinski tereti okrivljenog N. za poslugu. Kada nakon toga okrivljeni, kao svedok, (u dva navrata), negira da je uopšte saslušavan od strane istražnog sudije on time, posredno a suštinski negira i taj svoj iskaz te tako u krivičnom postupku, nakon što je položio zakletvu, u odnosu na bitne činjenice iskazuje lažno i sledstveno iznetom, u njegovim radnjama se stiču obeležja krivičnog dela davanje lažnog iskaza iz člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ. Za postojanje ovog krivičnog dela nije neophodno i da je na lažnom iskazu zasnovana sudska odluka a kako to pogrešno zaključuje Apelacioni sud. Ovaj uslov je potreban za postojanje osnovnog oblika dela iz stava 2. i u pojedinim situacijama prema stavu sudske prakse kod težeg oblika iz stava 4. člana 335. KZ. Međutim, kod dela iz stava 3. bitno je da je lažan iskaz dat u krivičnom postupku (ili pod zakletvom) i krivično delo je izvršeno onog trenutka kada je okrivljeni dao lažan iskaz, pa je bez uticaja činjenica da li ga je sud prihvatio ili ne, te da li je na njemu zasnovao svoju odluku ili nije.

Kako su međutim nižestepeni sudovi, u osporenim odlukama, zauzeli pravno stanovište da opisano lažno iskazivanje ne predstavlja dva krivična dela davanje lažnog iskaza iz člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ, to su time, u korist okrivljenog, povredili krivični zakon – odredbu člana 369. tačka 1. ZKP u vezi člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ.

Istovremeno, nejasni su i nerazumljivi razlozi koje u prilog ovakvog stava iznose nižestepeni sudovi u osporenim odlukama te su one samim tim zahvaćene i bitnom povredom odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP.

Tako, u presudi Opštinskog suda u Negotinu – str.9. pasus 8. a što prihvata i Apelacioni sud u Beogradu – str.3 pasus 1., se navodi: „po oceni ovog suda imajući u vidu stav 5. člana 355 ZKP-a, u krivičnom postupku iskaz svedoka da bi predstavljao krivično delo davanje lažnog iskaza potrebno je da isti iskaz bude od značaja za odlučnu činjenicu u tom postupku a u vezi donete konačne odluke“, pa je potpuno nejasno pozivanje na stav 5. člana 355. ZKP jer ovaj član (koji se odnosi na donošenje oslobađajuće presude) uopšte nema stav 5. Ukoliko je u pitanju pogrešna oznaka naziva zakona koji se primenjuje te je eventualno reč o Krivičnom zakoniku (KZ), na što bi ukazivali navodi sa str.12. pasus 3. obrazloženja iste ove odluke gde se navodi kako je sud imao u vidu stav 5. člana 335. KZ da učinilac koji dobrovoljno opozove lažan iskaz pre nego što se donese konačna odluka može se osloboditi od kazne, i dalje je nejasno i nerazumljivo u kakvoj su vezi inače pravilan stav suda o neophodnosti da „iskaz bude od značaja za odlučnu činjenicu u tom postupku“ sa odredbom koja govori o opozivu lažnog iskaza i mogućnosti oslobađanja od kazne. Ovo tim pre što okrivljeni i nije opozvao lažan iskaz niti je optužen za krivično delo izvršeno u vezi stava 5. člana 335. KZ, a mogućnost oslobađanja od kazne jasno nesumnjivo podrazumeva da se učinilac prethodno oglasi krivim a ne da se oslobodi od optužbe kako je to urađeno pravnosnažnom presudom.

Stoga je Vrhovni kasacioni sud uvažio kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti i u pogledu navoda o učinjenoj povredi krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. ZKP u vezi člana 335. stav 3. u vezi stava 1. KZ i u pogledu navoda o učinjenoj bitnoj povredi odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP, ne dirajući u pravnosnažnu odluku protiv koje je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet.

Sa iznetih razloga, Vrhovni kasacioni sud je na osnovu člana 30. stav 1. i člana 32. Zakona o uređenju sudova („Službeni glasnik RS“ broj 116/08), te člana 24. stav 7. ZKP a primenom člana 425. stav 1. ZKP odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar-savetnik

Predsednik veća

Mila Ristić,s.r.

sudija

Bata Cvetković,s.r.